

مدلی یابی گرایش به خیانت زناشویی بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت

سجاد بشرپور^۱، سیده خدیجه امیریان^۲، شایان نوری لاسکی^۳، رقیه خادمی^۴، محمد زارعی نوروزی^۵

چکیده

پژوهش حاضر باهدف مدل یابی گرایش به خیانت زناشویی بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت انجام شد. این پژوهش ازنظر هدف، کاربردی؛ از منظر نوع داده‌ها، کمی و از بعد شیوه اجرا نیز توصیفی هم‌بستگی از نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این مطالعه را کلیه زنان و مردان متأهل شهر مشهد در سال ۱۴۰۲ تشكيل دادند که بر اساس ملاک‌های ورود تعداد ۳۱۲ نفر از آن‌ها بهروش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها مقیاس خیانت زناشویی (ATIS)، پرسشنامه صفات تاریک شخصیت (SD-3) و آزمون اعتیاد به اینترنت (IAT) بود. روش تفسیر داده‌ها نیز آزمون همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری به کمک نرم‌افزارهای SPSS-27 و AMOS-20 بود. یافته‌های پژوهش نشان داد مدل پیشنهادی از برآندگی مطلوبی برخوردار است. علاوه بر آن نتایج نشان داد تمام اثر مشاهده شده در گرایش زوجین به خیانت زناشویی ناشی از صفات تاریک شخصیت زوجین است. با توجه به نتایج این پژوهش و تأثیر ویژگی‌های تاریک شخصیت، این عامل می‌تواند در برنامه‌های مداخلاتی مشاوران و خانواده درمانگران در برنامه‌های قبل و بعد از ازدواج مورداستفاده قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: خیانت زناشویی، صفات تاریک شخصیت، فضای مجازی، زوجین، معادلات ساختاری

۱ استاد، گروه روانشناسی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۲ دانشجوی دکتری روانشناسی تربیتی، گروه روانشناسی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

۳ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

۴ کارشناس ارشد، رشته علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور واحد میاندوآب، آذربایجان غربی، ایران.

۵ دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.
نویسنده مسئول) m.zareiii.n.1997@gmail.com

خانواده به عنوان مهم‌ترین نهاد جامعه، نقش حیاتی را در رشد و تعالی جسمانی و روان شناختی اعضا خود ایفا می‌کند (Szczesniak و Tulecka^۱، ۲۰۲۰)، بنابراین هرگونه اختلال در این نهاد می‌تواند تأثیرات منفی قابل توجهی را هم برای اعضای خود و هم بر کل جامعه به همراه داشته باشد (Weiser و Weigel^۲، ۲۰۱۷). کانون اصلی ساختار خانواده، ازدواج و روابط زناشویی است که هسته اصلی واحد خانواده را تشکیل می‌دهد (Chan و Leung^۳، ۲۰۲۰). این روابط زناشویی به طور طبیعی در طول زمان دستخوش دگرگونی‌ها و تغییرات متعددی می‌شود و این تغییرات نیز اغلب چالش‌ها و دشواری‌هایی را برای زوجین ایجاد می‌کند (عرب و همکاران، ۱۴۰۱). یکی از مهم‌ترین چالش‌ها در این زمینه، موضوع خیانت زناشویی است. هنگامی که یک نقض اعتماد و عدم وفاداری در یکی از زوجین رخ دهد، سرزندگی و پویایی خانواده از بین رفته و منجر به آسیب‌های عاطفی مختلف برای یک یا هر دو نفر درگیر می‌شود (نوابی نژاد و همکاران، ۲۰۲۳).

خیانت زناشویی یکی از چالش‌های بسیار رایج و نگران‌کننده‌ای است که زوج درمانگران و خانواده درمانگران در فعالیت‌های حرفة‌ای خود با آن مواجه می‌شوند (Yiawon و Weiser^۴، ۲۰۱۹). برقراری یک رابطه پنهانی (محسوس یا مجازی) با شخصی غیر از همسر قانونی و شریک زندگی، خیانت زناشویی نامیده می‌شود که به سه شکل متمایز خیانت جنسی، خیانت عاطفی، و ترکیب پیچیده خیانت عاطفی-جنسی دسته‌بندی می‌شود (Guitar و همکاران^۵، ۲۰۱۷). پژوهش‌های مختلف افزایش روزافرون و نگران‌کننده خیانت زناشویی را گزارش کرده‌اند. بررسی‌ها در این زمینه نشان می‌دهد در طی ۵۰ سال اخیر روند خیانت زناشویی در کشور آمریکا بیش از سه برابر افزایش یافته است (شریفی ساعی و آزاد ارمکی، ۱۴۰۰). همچنین، مطالعات انجام‌شده در ایران نیز نشان می‌دهند که در ۱۵ سال اخیر، خیانت در روابط زناشویی به‌طور قابل توجه و نگران‌کننده‌ای افزایش یافته است (قائم محمدی و همکاران، ۱۴۰۲).

خیانت زناشویی با نابود شدن اعتماد و تعهد در یک پیوند زناشویی مشخص می‌شود که این عدم وفاداری، پیامدهای جسمانی و روان‌شناختی شدیدی را هم برای افراد درگیر و هم برای سایر اعضای خانواده دارد. در این زمینه مطالعات گذشته نشان می‌دهند که خیانت زناشویی پیامدهای دردناک بسیاری را برای تک‌تک اعضای خانواده ایجاد می‌کند؛ به‌نحوی که پژوهش‌های عنایت غلام پور و همکاران (۱۳۹۶) نشان می‌دهد نزدیک به ۳۰ درصد از قتل‌های خانوادگی مربوط به زنانی است که به دلیل خیانت زناشویی تو سط هم سران خویش به قتل رسیده‌اند. همچنین پژوهش‌های دیگر نشان داده‌اند که آسیب‌های جسمی و روانی (نظیر: مشکلات خواب و تغذیه؛ افسردگی^۶، سردد و سرگیجه)، خانوادگی (نظیر: مشکلات رفتاری فرزندان، تنش و درگیری‌های بین زوجین) و اجتماعی (مثل: احساس تنها، احساس طردشده^۷، از دست دادن شغل و جایگاه اجتماعی) از جمله رایج‌ترین پیامدهای خیانت زناشویی برای زوجین و سایر اعضای خانواده است (آسايیش و همکاران، ۱۳۹۶؛ کمالی و همکاران، ۱۳۹۷؛ امانی و همکاران، ۱۳۹۸؛ سردمی و احمدی، ۱۴۰۰؛ قائم محمدی و همکاران، ۱۴۰۲؛ آсадو و Egbuche^۸، ۲۰۲۰).

با توجه به پیامدهای مختلف خیانت زناشویی، شناسایی عوامل مرتبط با آن سودمند خواهد بود. بیشتر مطالعات مربوط به خیانت زناشویی، این مسئله را با در نظر گرفتن متغیرهای مختلف فردی، خانوادگی، اجتماعی و فرهنگی بررسی نموده‌اند. یکی از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر شکل‌گیری گرایش به خیانت زناشویی، صفات شخصیتی زوجین، مخصوصاً صفات تاریک شخصیت^۹ آن‌ها است. در همین زمینه طی پژوهشی که هاشمی نژاد (۱۳۹۹) بر روی دانشجویان متاهل شهر تبریز انجام داد، نتیجه گرفت که بین سه‌گانه تاریک شخصیت با تگرش و تمایل به خیانت زناشویی رابطه مستقیم و قابل توجهی وجود

¹. Szczesniak & Tułecka

². Weiser & Weigel

³. Chan & Leung

⁴. infidelity

⁵. Yuan & Weiser

⁶. Guitar

⁷. depression

⁸. Asadu & Egbuche

⁹. Dark personality traits

دارد که این یافته‌ها در مطالعاتان و همکاران^۱ (۲۰۱۶)، واراج و همکاران^۲ (۲۰۱۸) و چیح و همکاران^۳ (۲۰۲۱) نیز تکرار شده است.

در سال‌های اخیر و در طی پژوهش‌های ویلیامز و پالهاؤس^۴ (۲۰۰۲) مفهومی بهنام هسته تاریک شخصیت مطرح شده است. این مفهوم دربرگیرنده سه ویژگی خودشیفتگی^۵، جامعه‌ستیزی^۶ و ماکیاول‌گرایی^۷ می‌باشد که همگی به خشونت و پرخاشگری، سوءاستفاده از دیگران، فربیکاری و عدم رعایت حقوق دیگران اشاره دارند (آردیک و اویزوی^۸، ۲۰۱۶). خودشیفتگی بیانگر خودبزرگبینی، تحت سلطه درآوردن دیگران و خودخواهی است (جورج و شورت^۹، ۲۰۱۸؛ گویرتز میدن و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۳). سازه تاریک شخصیت ماکیاولیسم نیز به نگرش‌های منفی و بدینانه درباره ماهیت انسان و روابط میان فردی اشاره دارد که در آن فرد برای دستیابی به اهداف شخصی، تمایل زیادی به کنترل کردن و بهره‌کشی از دیگران دارد (عزیزی و همکاران، ۱۴۰۱). جامعه‌ستیزی به عنوان سومین سازه تاریک شخصیت بیانگر رفتارهای ضdagتماعی، عدم احساس گناه و پشیمانی، بی‌عاطفگی و بی‌مسئولیتی در قبال دیگران است (موریس و همکاران^{۱۱}، ۲۰۱۷). صفات و الگوهای شناختی-رفتاری که بنابه نظر روانشنا سان تکاملی وجود آن‌ها می‌تواند تأثیرات متعددی را برای زوجین به همراه داشته و منجر به مشکلات مختلفی از جمله دلزگی زناشویی (شفیعی و قمرانی، ۱۳۹۶) و نگرش به خیانت زناشویی (برهانی‌زاد و عبدی، ۱۳۹۶) گرفته تا اعتیاد جنسی (محمد اردبیلی و همکاران، ۱۴۰۰) طلاق عاطفی (بشرپور و همکاران، ۱۴۰۰) گردد.

عامل دیگر در تبیین گرایش به خیانت زناشویی زوجین پدیده فضای مجازی و وابستگی نسبت به آن است که با توجه به اثرپذیری آن از صفات شخصیتی تاریک (لی و لیم، ۲۰۲۱) و نیز اثرگذاری آن بر تمایل به خیانت زناشویی، نقش واسطه‌ای آن مورد توجه قرار گرفته است. اعتیاد به اینترنت^{۱۲} می‌تواند از طریق فراهم‌سازی دسترسی آسان به سایتها پرونگرافی و ایجاد فرصت‌هایی برای شروع روابط خارج از ازدواج، تمایل به خیانت زناشویی را افزایش دهد (چاتوپادیایی و همکاران^{۱۳}، ۲۰۲۰). امروزه اینترنت به عنوان فضایی برای دسترسی و به اشتراک گذاشتن اطلاعات، برقراری تعاملات اجتماعی، سرگرمی و تفریح شناخته می‌شود (پولی^{۱۴}، ۲۰۱۷؛ بالین حال، نکته منفی استفاده بیش از اندازه و حالت اعتیاد گونه به این فضا است. اعتیاد به فضای مجازی معمولاً به عنوان شرایطی تعریف می‌گردد که در آن افراد از توانایی کنترل خویش در بهره‌گیری مناسب از اینترنت برخوردار نبوده و به شکل کاملاً افراطی وابستگی شدیدی را به اینترنت نشان می‌دهند (پور آقا روبدره و همکاران، ۱۴۰۱).

انجمان روانشناسی آمریکا نیز اعتیاد به فضای مجازی را به عنوان الگوی بهره‌گیری از اینترنت به صورتی که در طی یک بازه زمانی دوماهه پیامدهای نا سازگارانه و اختلال عملکردی را برای فرد به همراه می‌آورد، تعریف می‌کند (در سپ^{۱۵}، ۲۰۲۰). الگوی ناکارآمدی که می‌تواند مشکلات قابل توجهی را برای زوجین به همراه داشته باشد. در همین مورد نیز دمرچلی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی که باهدف ارائه مدل طلاق عاطفی و نگرش به خیانت زناشویی بر اساس اعتیاد به شبکه‌های مجازی اینترنتی و هیجان خواهی و نقش میانجی‌گرانه خودکنترلی در زنان دارای روابط فرا زناشویی شهر تهران انجام شده

¹. Tan

². Warach

³. Cheah

⁴. Paulhus & Williams

⁵. Narcissism

⁶. anti-social

⁷. machiavellianism

⁸. Ardic & Ozsoy

⁹. George & Short

¹⁰. Gewirtz-Meydann

¹¹. Muris

¹². internet addiction

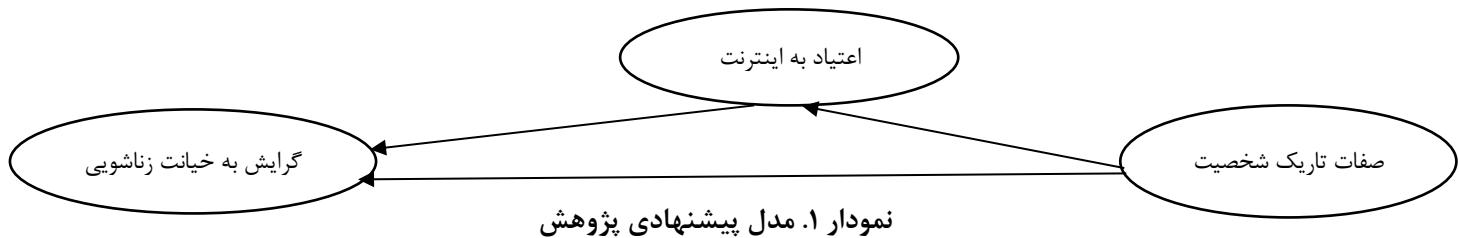
¹³. Chattopadhyay

¹⁴. Poli

¹⁵. Dresp

بود، نشان دادند که اعتیاد به شبکه‌های مجازی اینترنتی اثر قابل توجهی را بر طلاق عاطفی و نگرش به خیانت زناشویی دارد.

با در نظر گرفتن رواج روزافزون مشکلات زناشویی مختلف، مخصوصاً گرایش زوجین به خیانت زناشویی و نیز اثرات متنوع آن بر ساختار خانواده، فرزندان و کل جامعه، پژوهش پیرامون شناسایی عوامل مؤثر بر بروز این معضل اجتماعی اهمیت و ضرورت فراوانی دارد. در سالیان اخیر پژوهش‌های بسیاری در این حوزه انجام شده است که به بررسی و شناسایی برخی از عوامل مؤثر پرداخته‌اند، اما تاکنون پژوهشی وجود نداشته است که روابط بین صفات تاریک شخصیت با گرایش به خیانت زناشویی را با توجه به نقش میانجی‌گرانه اعتیاد به اینترنت بررسی کند. بنابراین، با توجه به اهمیت اعتیاد به فضای مجازی در بین زوجین و نیز وجود خلاً پژوهشی در بررسی نقش میانجی‌گرانه این متغیر، هدف پژوهش حاضر آزمون مدل گرایش به خیانت زناشویی زوجین بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش واسطه‌ای اعتیاد به اینترنت بود.

مواد و روش کار

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از منظر نوع داده‌ها کمی و توصیفی و از نوع همبستگی و نوع معادلات ساختاری بود. جامعه آماری این مطالعه را کلیه زنان و مردان متاهل شهر مشهد در سال ۱۴۰۲ تشکیل می‌دادند که بر اساس ملاک‌های ورود شامل سن بین ۲۰ تا ۵۰ سال، حداقل یک سال سابقه زندگی زناشویی و رضایت برای انجام پژوهش انتخاب شدند. همچنین ملاک‌های خروج شامل وجود پرسشنامه‌های مخدوش و ناکامل بود. حجم نمونه مناسب در تحقیقات معادلات ساختاری ۲۰۰ نفر پیشنهاد شده است (کلاین^۱، ۲۰۱۰)، در این پژوهش با در نظر گرفتن احتمال وجود پرسشنامه‌های مخدوش و بهمنظور افزایش تعییم‌پذیری، تعداد ۳۱۲ نفر به عنوان نمونه در نظر گرفته شد. نمونه‌ها به شیوه نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. پرسشنامه‌های مربوطه در گوگل فرم تدوین و با استفاده از فضای مجازی وجود داشتند. نظر گرفتن ملاک‌های ورود، در اختیار آن‌ها قرار گرفت. بهمنظور رعایت اخلاق پژوهش رضایت آگاهانه شرکت‌کنندگان برای شرکت در پژوهش احراز شد و همچنین برای محترمانه بودن اطلاعات شرکت‌کنندگان، هیچ سؤالی که هویت افراد را برای محققین افشا کند، پرسیده نشد. همچنین نتایج از طریق ایمیل برای شرکت‌کنندگان علاقه‌مند ارسال شد. درنهایت، اطلاعات جمع‌آوری شده با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی شامل آزمون همبستگی پیرسون، مدل یابی معادلات ساختاری و تحلیل میانجی با روش بوت استریپینگ به کمک نرم‌افزارهای AMOS-20 و SPSS-27 و تجزیه و تحلیل شد.

ابزار سنجش

مقیاس گرایش به خیانت زناشویی واتلی (ATIS)^۲

این مقیاس بهمنظور سنجش و ارزیابی میزان گرایش زوجین به خیانت زناشویی توسط مارک واتلی^۳ (۲۰۰۸) تدوین شده است. این ابزار دارای ۱۲ گویه است که بر روی یک پیوستار ۷ درجه‌ای از کاملاً مخالفم (نمره ۱) تا کاملاً موافقم (نمره ۷) نمره‌گذاری می‌شود. سؤالات ۲، ۵، ۸، ۷، ۶، ۱۲ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌گردند. کمترین نمره در این مقیاس ۱۲ و

¹. Kline

² Attitudes Toward Infidelity Scale

³ Whatley

بیشترین نمره ۱۸۴ است، بهر اندازه نمره فرد بالاتر باشد بیانگر تمایل بیشتر فرد به خیانت است (واتلی، ۲۰۰۸). واتلی (۲۰۰۸) در طی مطالعات خویش روایی این مقیاس را با بهره‌گیری از روش همبستگی سوال-نمره کل بین ۰/۷۵ تا ۰/۷۸ گزارش نمود. همچنین پایایی این مقیاس از روش آلفای کرونباخ ۰/۷۱ به دست آمده است. جهت بررسی روایی این آزمون در ایران، از روایی ملاکی از (نوع و اگرا) استفاده شده است. برای بررسی واگرا از آزمون جهت‌گیری مذهبی آلپورت استفاده شد که روایی واگرا با جهت‌گیری مذهبی درونی، ۰/۲۹ و با جهت‌گیری مذهبی بیرونی، ۰/۱۶ به دست آمد، همچنین آلفای کرونباخ آن نیز ۰/۸۵ محاسبه گشت (علی تبار و همکاران، ۱۳۹۳). به علاوه در طی مطالعات زنگنه و عارفی (۱۴۰۱) ضریب باز آزمایی این مقیاس ۰/۸۷ به دست آمده آمد. همچنین در این پژوهش نیز پایایی این مقیاس ۰/۷۳ محاسبه شد.

پرسشنامه صفات تاریک شخصیت (SD-3)^۱: پرسشنامه صفات تاریک شخصیت توسط جوناسون و وبستر^۲ (۲۰۱۰) برای سنجش سه ویژگی شخصیت مکیاولیسم، خودشیفتگی و جامعه‌ستیزی تدوین گشت. این پرسشنامه دارای ۱۲ عبارت بوده و در یک طیف ۷ درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۷) نمره‌گذاری می‌شود. جانسون و وبستر (۲۰۱۰) پایایی این پرسشنامه را از طریق ضریب همسانی درونی بین ۰/۷۶ تا ۰/۸۷ گزارش نمودند. همچنین چازانا^۳ و همکاران (۲۰۱۶) پایایی درونی این مقیاس را برای مؤلفه مکیاولیسم ۰/۸۳، روانپریشی ۰/۶۴ و خودشیفتگی ۰/۸۱ محاسبه نمودند. در ایران نیز یوسفی و پیری (۱۳۹۵) پس از ترجمه و هنگاریابی، پایایی این پرسشنامه برای عامل خودشیفتگی: ۰/۷۷، مکیاولیسم: ۰/۷۲، جامعه‌ستیزی: ۰/۶۸ و برای کل مقیاس: ۰/۷۶ گزارش نمودند. در این پژوهش نیز پایایی این مقیاس برای کل پرسشنامه برابر با ۰/۷۹ و برای مؤلفه‌های ذکر شده به این ترتیب ۰/۸۳ و ۰/۸۸ و ۰/۵۱ محاسبه شد.

اعتیاد به فضای مجازی (IAT)^۴: این مقیاس ۲۰ عبارتی در سال ۱۹۸۸ تو سط کیمبرلی یانگ^۵ طراحی و تدوین شد. نمره‌گذاری این مقیاس بر اساس یک پیوستار ۵ گزینه‌ای از بهندرت (۱) تا همیشه (۵) انجام می‌گیرد. دامنه نمرات بین ۲۰ تا ۱۰۰ می‌باشد و استفاده کنندگان از فضای مجازی را به ۳ دسته، کاربر نرم‌الی یا طبیعی (نمره بین ۲۰ تا ۴۹)، کاربر با اعتیاد خفیف (نمره بین ۵۰ تا ۷۹) و کاربر دارای اعتیاد شدید (نمره بین ۸۰ تا ۱۰۰) تقسیم‌بندی می‌کند (یانگ، ۲۰۰۹). ویدیانتو و مکموران^۶ (۲۰۰۴) در طی مطالعات خویش روایی این مقیاس را با استفاده از آزمون اسپیرمن برآون ۰/۸۶ و پایایی آن را از طریق آزمون آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش نمودند. در ایران نیز علوی و همکاران (۱۳۸۸) پایایی این مقیاس را از سه طریق همسانی درونی (۰/۸۸)، تصنیف (۰/۸۲) و باز آزمایی (۰/۷۴) بررسی و نتایج آن را گزارش نمودند. همچنین در پژوهش غدیری و همکاران (۱۴۰۱) پایایی این مقیاس ۰/۸۱ به دست آمده آمد. در این پژوهش نیز پایایی این مقیاس ۰/۹۲ محاسبه شد.

یافته‌ها

در این پژوهش تعداد ۳۱۲ نفر شرکت داشتند که از این تعداد ۲۰۶ نفر (معادل ۶۶ درصد) خانم و ۱۰۶ نفر (معادل ۳۴ درصد) را مردان، تشکیل می‌دادند. همچنین از میان شرکت کنندگان ۱ نفر (معادل ۰/۳ درصد) دارای تحصیلات سیکل و کمتر، ۲۰ نفر (معادل ۶ درصد) دارای تحصیلات دیپلم و فوق دیپلم، ۱۱۷ نفر (معادل ۳۷/۷ درصد) دارای تحصیلات لیسانس، ۱۶۲ نفر (معادل ۵۲ درصد) دارای تحصیلات فوق لیسانس و ۱۲ نفر معادل (۴ درصد) دارای تحصیلات دکتری بودند.

علاوه بر آن ۵۸ نفر از شرکت کنندگان (معادل ۱۹ درصد) دارای سن بین بیست تا سی سال، ۱۳۱ نفر (معادل ۴۲ درصد) دارای سن سی تا چهل سال، ۱۰۰ نفر (معادل ۳۲ درصد) دارای سن چهل تا پنجاه سال و ۲۳ نفر (معادل ۷ درصد) دارای

¹ Short Dark Triad

². Jonason & Webster

³. Czarna

⁴. Internet Addiction Test

⁵. Young

⁶. Widyanto & McMurran

سن بیشتر از پنجاه سال بودند. از نظر مدت ازدواج نیز ۶۹ نفر (معادل ۲۲ درصد) کمتر از پنج سال، ۶۲ نفر (معادل ۲۰ درصد) بین پنج تا ده سال، ۶۱ نفر (معادل ۱۹/۵ درصد) بین ده تا پانزده سال، ۶۶ نفر (معادل ۲۱ درصد) بین پانزده تا بیست سال و ۵۴ نفر (معادل ۱۷/۵ درصد) بیشتر از بیست سال از ازدواج آنها گذشته بود. در کنار موارد فوق، ۲۳۱ نفر (معادل ۷۴ درصد) از شرکت‌کنندگان در مطالعه ازدواج سنتی و ۸۱ نفر (معادل ۲۶ درصد) ازدواج مدرن انجام داده بودند. همچنین ۲۳۵ نفر (معادل ۷۵ درصد) دارای فرزند و ۷۷ نفر (معادل ۲۵ درصد) بدون فرزند بودند. در جدول شماره ۱ یافته‌های توصیفی از جمله میانگین، انحراف معیار، ضرایب کجی^۱ و کشیدگی^۲ و علاوه بر آن ضرایب همبستگی گزارش شده است.

جدول ۱. جدول توصیفی و ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

متغیر	میانگین	انحراف	کجی	کشیدگی	۱	۲	۳	۴	۵	۶	استاندارد
۱. گرایش به خیانت زناشویی					۱	۱/۷	۱/۳		۰/۶۸	۱/۸	
۲. تاریک شخصیت	۱	۰/۲۳**			۱/۶	۰/۷		۰/۷۷	۲/۲		
۳. ماقایولیسم	۱	۰/۶۴**	۰/۳۱**		۰/۹	۱/۲		۰/۷۶	۱/۴		
۴. جامعه‌ستیز	۱	۰/۴۹**	۰/۶۵**	۰/۲۷**	۱/۷	۱/۳		۰/۷۳	۱/۸		
۵. خودشیفتگی	۱	۰/۲۳**	۰/۲۲**	۰/۸۳**	۰/۱۹**	-۰/۸	۰/۱۲		۱/۵	۳/۵	
۶. اعتیاد به اینترنت	۱/۲۳	*	*	*	۰/۳۲**	۰/۳۷**	۰/۱۴*	۱/۷	۱/۴	۰/۵۷	۱/۶
	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

* p ≤ 0/05 ** p ≤ 0/01

همان‌طور که در جدول شماره یک نیز مشاهده می‌شود ضرایب کجی و کشیدگی در محدوده بین ۲-۲+ می‌باشد که نشانگر نرمال بودن توزیع داده‌ها است (لوین^۳، ۲۰۱۱). مطابق با اطلاعات موجود در جدول بین صفات تاریک شخصیت با گرایش به خیانت زناشویی (۰/۰۱ < P < ۰/۲۳) ارتباط مستقیم معنی‌دار مشاهده می‌شود. همچنین بین اعتیاد به اینترنت با گرایش به خیانت زناشویی نیز رابطه مستقیم معنی‌دار (۰/۰۵ < P < ۰/۱۴) وجود دارد.

پیش از انجام مدل سازی معادلات ساختاری، مفروضه‌های زیربنایی آن بررسی شد. عدم وجود داده‌های مفقود و داده‌های پرت بررسی و تائید شد. داده‌های پرت از طریق فاصله‌ی ماهalanobis در نرم‌افزار ایموس نیز بررسی شد، با توجه به این‌که نمره p1 نمونه از ۰/۰۵ بزرگ‌تر و نمره p2 آنها نیز از ۱/۰ بزرگ‌تر محاسبه شده بود، بنابراین عدم وجود داده‌های پرت چند متغیری از این طریق نیز تائید شد (کلاین^۴، ۲۰۱۶). همچنین نرمال بودن توزیع نمونه نیز از طریق ضرایب کجی و کشیدگی بررسی و تائید گشت. برای بررسی عدم هم خطی چندگانه^۵ از شاخص‌های تولرانس^۶ و عامل تورم واریانس (VIF)^۷ استفاده شد. حد مناسب برای تولرانس بین صفر تا یک و برای تورم واریانس کمتر از دو می‌باشد (میرز^۸ و همکاران، ترجمه فرزاد و همکاران، ۱۳۹۸). آماره‌ی تولرانس کمتر از ۰/۸ و عامل تورم واریانس کمتر از ۱/۴ به دست آمد. با توجه به اینکه هر دو شاخص در محدوده مناسب قرار داشتند، لذا مفروضه عدم هم خطی چندگانه نیز تائید شد. برای بررسی استقلال خطاهای از آزمون دوربین-واتسون^۹ استفاده شد. حد مطلوب برای آماره این آزمون بین ۱/۵ تا ۱/۲/۵ است

¹. Skewness

². Kurtosis

³. Levin

⁴. Kline

⁵. Multicollinearity

⁶. Tolerance

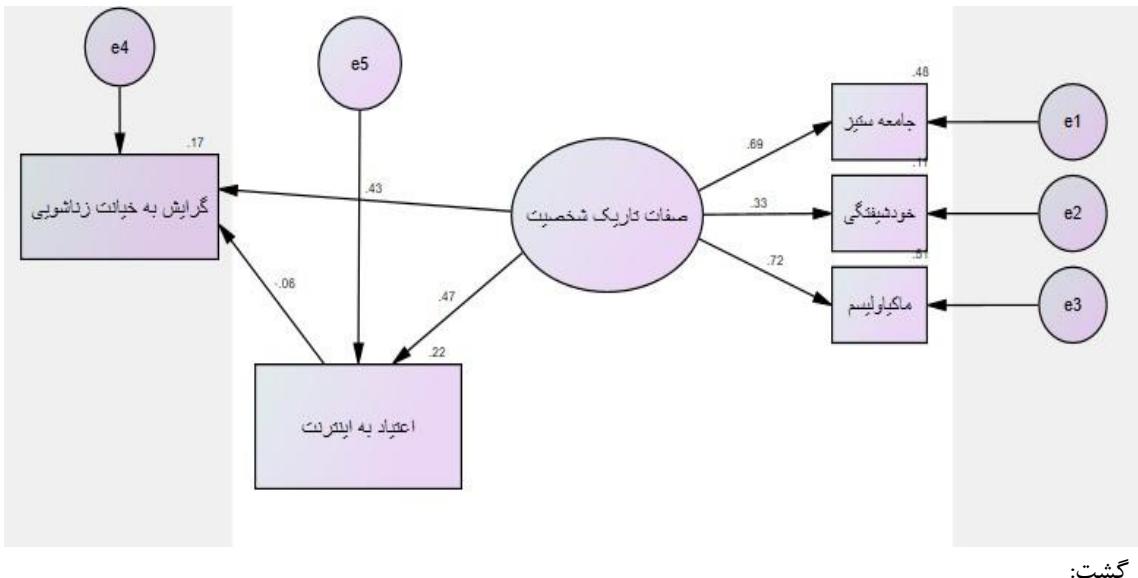
⁷. Variance inflation factor

⁸. Meyers

⁹. Durbin-Watson

(میرز و همکاران، ترجمه فرزاد و همکاران، ۱۳۹۸). در پژوهش آماره‌ی دوربین و اتسون ۱/۵ به دست آمده آمد، چون از حد مطلوب کمتر است، بنابراین وجود این مفروضه نیز تأیید شد.

با توجه به توضیحات داده شده مدل اولیه ترسیم شد که از برآش مطلوبی برخوردار بود. این مدل به شرح زیر ترسیم

گشت:

نمودار ۲. مدل نهایی پژوهش و ضرایب استاندارد آن

همان‌گونه که در نمودار ۲ نیز مشاهده می‌شود، در مدل پژوهش فرض بر این بود که صفات تاریک شخصیت هم به صورت مستقیم و هم به صورت غیرمستقیم و از طریق اعتیاد به اینترنت بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی اثرگذار هستند. در جدول شماره ۲ نیز ضرایب مسیرهای مدل پژوهش و معنی‌دار بودن آن‌ها ذکر شده است.

جدول ۲. ضرایب مسیرهای مدل

P	C.R	S.E	Estimate	Standardized	مسیر
P<0.001	4/9	.0/11	.0/43	صفات تاریک شخصیت < گرایش به خیانت زناشویی	
.0/18	-.0/8	.0/07	-.0/06	اعتقاد به اینترنت < گرایش به خیانت زناشویی	
P<0.001	6/2	.0/08	.0/46	ویژگی‌های تاریک شخصیت < اعتیاد به اینترنت	

در جدول شماره ۲ به این ترتیب، ضرایب استاندارد، مقدار خطأ، مقدار T و سطح معنی‌داری نشان داده شده است. مطابق با اطلاعات موجود در جدول، مسیر صفات تاریک شخصیت به گرایش به خیانت زناشویی و صفات تاریک شخصیت به اعتیاد به اینترنت در سطح ۰.۰۰۱ معنی‌دار است. اما مسیر اعتیاد به اینترنت به خیانت زناشویی معنی‌دار نمی‌باشد ($P>0.05$).

جدول ۳. شاخص‌های برآش مدل

شاخص	نتیجه	برآورد	مقادیر قابل قبول
نسبت مجذور خی دو به درجه آزادی (χ^2/df)	عالی	۲/۳	< ۳
جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)	مطلوب	.0/۰۸	< ۰/۱
شاخص نیکویی برآش (GFI)	عالی	.۹۳	> ۰/۹
شاخص نیکویی برآش تعدیل شده (AGFI)	مطلوب	.۹۱	> ۰/۹
شاخص برآش تطبیقی (CFI)	عالی	.۹۲	> ۰/۹
میانگین مجذور باقیماندهای استاندارد شده (SRMR)	مطلوب	.۰/۰۷	< ۰/۱

در مدل سازی معادلات ساختاری شاخص های برازش مختلفی وجود دارد که از میان آن ها، مهم ترین این شاخص ها به همراه سطح مطلوب آن عبارت اند از: کای مریع بهنجار شده (CMIN/df) سطح مطلوب ۱ تا ۳، شاخص نیکویی برازش^۱ (GFI)، شاخص نیکویی برازش تعديل شده^۲ (AGFI)، برازش تطبیقی^۳ (CFI) و برازش هنجار شده^۴ (NFI) با سطح مطلوب بزرگ تر از ۰/۹، ریشه میانگین مربعات خطای برآورده^۵ (RMSEA) و ریشه میانگین مربعات باقیمانده استاندارد^۶ (SRMR) با سطح مطلوب برابر یا کمتر از ۰/۱ (لوین، ۲۰۱۱). در مدل پژوهشی تمام شاخص های ذکر شده از حد مطلوب و عالی برخوردار بودند بنابراین می توان گفت، مدل پیشنهادی پژوهش از برازش مناسبی برخوردار است. به منظور بررسی نقش میانجی در مدل پژوهش، از آزمون بوت استفاده شد. در این آزمون تعداد ۲۰۰۰ نمونه بوت استرتپ با فاصله اطمینان ۹۵ درصد استفاده شد. نتایج این آزمون در جدول ۴ گزارش شده است.

جدول ۴. اثرهایگ کل، مستقیم و غیرمستقیم مدل

مسیر	اثر	حد پایین	حد بالا	سطح
اثر کل صفات تاریک شخصیت بر خیانت زناشویی	۰/۴۱	۰/۱۸	۰/۵۷	P<۰/۰۰۱
اثر مستقیم صفات تاریک شخصیت بر خیانت زناشویی	۰/۴۳	۰/۱۷	۰/۶۳	P<۰/۰۰۱
اثر غیرمستقیم صفات تاریک شخصیت بر خیانت زناشویی	۰/۰۳	-۰/۱۱	۰/۰۸	-۰/۲۳
اثر اعتیاد به اینترنت بر خیانت زناشویی	-۰/۰۶	-۰/۱۸	۰/۱۲	۰/۱۹

مطابق با نتایج گزارش شده در جدول، صفات تاریک شخصیت تنها به صورت مستقیم بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی اثرگذار هستند و در این ارتباط اعتیاد به اینترنت هیچ گونه نقش واسطه را ایفا نمی کند.

بحث و نتیجه گیری

خیانت زناشویی یکی از نگران کننده ترین و در عین حال رایج ترین چالش هایی است که زوج در مانگران و خانواده در مانگران در فعالیت های حرفه ای خود با آن روبرو می شوند. خیانت با نابود شدن اعتماد و تعهد زناشویی مشخص می شود که این عدم وفاداری عواقب جسمانی و روان شناختی شدید و عمیقی را هم برای افراد در گیر و هم برای سایر اعضای خانواده دارد. با توجه به شیوع قابل ملاحظه خیانت زناشویی و پیامدهای آسیب زای آن، تحقیقات در زمینه عوامل مرتبط و مؤثر بر آن، اهمیت قابل توجهی دارد. بنابراین پژوهش حاضر باهدف مدل یابی گرایش به خیانت زناشویی زوجین بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش واسطه ای اعتیاد به اینترنت انجام شد.

نخستین یافته این پژوهش حاکی از اثر مستقیم و معنی دار ویژگی های تاریک شخصیت بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی بود. این یافته ها با نتایج پژوهش های هاشمی نژاد (۱۳۹۹)، یوسفی مریدانی و همکاران (۱۳۹۹)، علوی و همکاران (۲۰۱۸)، محمود و نجیب^۷ (۲۰۱۳)، بور و همکاران (۲۰۱۵)، تان و همکاران (۲۰۱۶)، چیح و همکاران (۲۰۲۱)، گویرتزمیدن و همکاران (۲۰۲۳) هم سو بود. این نتایج و تأثیرات سه گانه تاریک شخصیت را می توان این گونه تبیین کرد، نخستین ویژگی تاریک شخصیت، خودشیفتگی است که به معنای تمرکز بیش از حد بر خود و خودبزرگ بینی افراطی است. چنین افرادی معمولاً میل شدیدی به تحسین و تائید دیگران دارند. آن ها اغلب نیازها و خواسته های خود را بالاتر از خواسته های شریک زندگی خود قرار می دهند. این جهت گیری خود محورانه می تواند افراد خودشیفتگ را به سمت رفتارهایی سوق دهد که تعهدات زناشویی خود را نادیده بگیرند، از جمله ارتکاب خیانت زناشویی و روابط فرا زناشویی؛ بدین معنا که

¹. goodness of fit index

². adjusted goodness of fit index

³. comparative fit index

⁴. normed fit index

⁵. root mean square error of approximation

⁶. standardized root mean square residuals

⁷. Mahmood & Najeeb

آن‌ها ممکن است از روابط فرا زناشویی به عنوان راهی برای برآورده کردن نیاز سیری‌نایزدیر خود برای تائید و تحسین بیرونی، استفاده نمایند (گویرتزمیدن و همکاران، ۲۰۲۳). علاوه بر این، خود شیفته‌ها اغلب از نظر همدلی ارتباطات عاطفی عمیق مشکل‌دارند. آن‌ها ممکن است همسر خود را به عنوان چیزهایی برای پاسخگویی به نیازهای خود ببینند تا به عنوان افرادی با احساسات و خواسته‌های منحصر به فرد. این فقدان همدلی می‌تواند برای افراد خود شیفته خیانت را آسان‌تر سازد، زیرا ممکن است به طور کامل عاقب عاطفی اعمال خود را برای شریک زندگی خود درک نکنند یا برای آن‌ها ارزشی قائل نباشند (آتلگلت^۱ و همکاران، ۲۰۱۸).

دومین ویژگی تاریک شخصیت، ماکیاولیسم است. افراد دارای این ویژگی شخصیتی عمدتاً منافع و ترجیحات شخصی خود را در اولویت قرار می‌دهند، برای دستیابی به اهداف شخصی خود معمولاً از دیگران سوءاستفاده کرده و هیچ‌گونه احساسات همدلنهای در آن‌ها وجود ندارد. پژوهش‌های گذشته تأثیر معنی‌دار این قبیل صفات را بر کیفیت رابطه زنا شویی برسی نموده‌اند. افراد دارای شخصیت ماکیاولی، معمولاً دیگران را فریب داده و از آن‌ها برای دستیابی به نتایج دلخواه خود استفاده می‌کنند که در زمینه روابط زنا شویی، این افراد ممکن است روابط خارج از ازدواج را و سیله‌ای برای برآوردن خواسته‌های خود و اراضی نیاز خود به قدرت و کنترل دانسته و از آن استفاده کنند. این افراد از جذابیت، کاریزما و توانایی‌های متقدعد کننده خود برای ایجاد روابط پنهانی فرا زناشویی استفاده می‌کنند. توانایی آن‌ها در فریب دادن همسر خود به آن‌ها اجازه می‌دهد بدون ایجاد سوءظن، درگیر خیانت شوند (چیح و همکاران، ۲۰۲۱). همچنین آن‌ها اغلب منافع شخصی خود را بر شریک زندگی خود اولویت قرار می‌دهند. آن‌ها ممکن است روابط متعهدانه خود را به عنوان فرصت‌هایی برای منفعت شخصی ببینند تا روابطی که بر پایه اعتماد، ارتباط عاطفی و ارزش‌های مشترک بنا شده است. این جهت‌گیری خود محورانه می‌تواند آن‌ها را بیشتر مستعد جستجوی روابط خارج از ازدواج برای برآورده کردن خواسته‌های خود کند، بدون آن که از تأثیر این‌گونه روابط بر احساسات شریک زندگی یا تعهدی که در رابطه خود انجام داده است، مطلع باشد (برور و آبل^۲، ۲۰۱۷).

سومین ویژگی تاریک شخصیت ضداجتماعی است که غالباً با صفاتی مانند سندگلی، تکانش گری و بی‌توجهی به هنجارهای اجتماعی و احساسات دیگران همراه است، افراد دارای ویژگی‌های شخصیتی ضداجتماعی اغلب خواسته‌های آنی خود را در اولویت قرار داده و ذسبت به تأثیر اعمال خود بر دیگران، از جمله شرکای عاطفی خود، هیچ احساس همدلی یا نگرانی ندارند. این عدم همدلی و بی‌توجهی به هنجارهای اجتماعی می‌تواند به افزایش احتمال درگیر شدن آن‌ها در خیانت زنا شویی موجب شود. همچنین افرادی که دارای صفات جامعه ستیزی هستند، نیاز شدیدی به هیجان و تحریک دارند (اوzkul^۳، ۲۰۲۰). آن‌ها ممکن است به دنبال تجربیات جدید بوده و رفتارهای پر خطر از جمله روابط خارج از ازدواج، را به عنوان راهی اراضی این نیاز در نظر بگیرند. علاوه بر آن افراد دارای ویژگی‌های شخصیتی ضداجتماعی اغلب رفتارهای تکانشی و توانایی محدودی برای در نظر گرفتن پیامدهای بلندمدت اعمال خود نشان می‌دهند. این تکانش گری می‌تواند آن‌ها را به سمت تصمیم‌گیری‌های تکانشی، از جمله خیانت، سوق دهد، بدون اینکه به طور کامل آسیب‌های احتمالی را که می‌تواند به شریک زندگی خود وارد کند یا تعهداتی که در رابطه خود انجام داده‌اند، در نظر بگیرند (برور و همکاران، ۲۰۲۳).

علاوه بر موارد فوق، نتایج این پژوهش نشان داد که صفات تاریک شخصیت تأثیر معنی‌دار و قابل توجهی را بر اعتیاد به اینترنت زوجین دارند. این نتایج با یافته‌های پژوهشی جوزی و همکاران (۱۴۰۱)، Zhou^۴ و همکاران (۲۰۱۷)، Kierkaborn و گریفیس (۲۰۱۸)، سیندرمن و همکاران (۲۰۱۸)، جابلونسکا و زاجدل (۲۰۲۰)، لی و لیم (۲۰۲۱)، لیورس^۵ و همکاران

¹. Altgelt

². Brewer & Abell

³. Özkul

⁴. Zhou

⁵. Lyvers

(۲۰۲۲)، توران^۱ و همکاران (۲۰۲۳) هم سو است. صفات تاریک شخصیتی و الگوهای رفتاری و شناختی خاص همراه آن می‌تواند منجر به استفاده بیش از حد و مشکل‌ساز از اینترنت در زوجین شود.

اینترنت بستری را برای افراد خودشیفته فراهم می‌کند که در آن می‌توانند یک شخصیت ایدئالی را ایجاد کرده و از دیگران توجه و تحسین موردنیاز را دریافت کنند. همچنین فضای مجازی می‌تواند نیاز افراد خودشیفته به توجه و تائید را از طریق لایک‌ها، نظرات و دنبال کنندگان ارضا کند؛ مسئله‌ای که می‌تواند در طولانی مدت معاونت می‌تواند منجر به استفاده بیش از حد از اینترنت در آن‌ها شود (لیورس و همکاران، ۲۰۲۲). از سوی دیگر افراد خودشیفته اغلب تمایل زیادی به تحسین شدن و شنا سایی شدن تو سط دیگران دارند. اینترنت به افراد این امکان را می‌دهد تا دستاوردها، استعدادها و ویژگی‌های مطلوب خود را به نمایش بگذارند. رسانه‌های اجتماعی، وب سایت‌های شخصی یا شبکه‌های اجتماعی مجازی می‌توانند به فضایی برای افراد خودشیفته تبدیل شود تا با نمایش خود، توجه و تحسین موردنیاز را دریافت نمایند. (لی و لیم، ۲۰۲۱).

از سوی دیگر استفاده از فضای مجازی برای افراد دارای صفت ماکیاولیستی می‌تواند امکان دستیابی به اهداف خود مانند اعمال نفوذ یا قدرت بر دیگران و سوءاستفاده از آن‌ها را فراهم سازد. این مسئله می‌تواند از طریق ایجاد هویت‌های جعلی یا انتشار اطلاعات نادرست از خود صورت گیرد. مسئله‌ای که موجب افزایش تمایل آن‌ها به استفاده از اینترنت می‌شود (کیرکابورن و گریفیس، ۲۰۱۸). همچنین اینترنت درجه‌ای از ناشناس بودن و فاصله را در تعاملات بین فردی رانه می‌دهد که می‌تواند برای افراد ماکیاولیسم جذاب باشد. این ناشناس بودن به آن‌ها اجازه می‌دهد تا بدون مواجهه با پیامدهای اعمال‌شان دست به رفتارهای فریب‌کارانه بزنند. ماهیت فضای مجازی همچنین باعث می‌شود که افراد ماکیاولی از نظر عاطفی هیچ‌گونه وابستگی را تجربه نکرده و بدون در نظر گرفتن تأثیر آن بر دیگران، درگیر رفتارهای استثمار‌گرانه خود شوند. این جدایی و رهایی از عواقب شخصی می‌تواند به استفاده بیش از حد از اینترنت در آن‌ها منجر گردد (لی و لیم، ۲۰۲۱).

به علاوه جامعه‌ستیزی و بی‌توجهی آن‌ها به هنجارهای اجتماعی نیز می‌تواند موجب افزایش تمایل آن‌ها به استفاده از فضای مجازی شود. آن‌ها ممکن است به دنبال ارضای نیاز خود به هیجان و تحریک، درگیری رفتارهای مخربی در فضای مجازی در قالب روابط اینترنتی، قمار آنلاین یا قدری مجازی شوند؛ مسئله‌ای که می‌تواند موجب افزایش تمایل آن‌ها به حضور در فضای مجازی گردد (سیندرمن و همکاران، ۲۰۱۸). از سوی دیگر افراد جامعه‌ستیز ممکن است رفتارهای پرخاشگرانه آنلاین، مانند آزار و اذیت یا قدری مجازی را از خود نشان دهند. آن‌ها ممکن است از ایجاد آسیب به دیگران در فضای مجازی احساس رضایت داشته و از این کار لذت ببرند. این رفتار پرخاشگرانه می‌تواند منجر به استفاده بیش از حد از اینترنت در آن‌ها گردد.

اما افزون بر موارد ذکر شده، اصلی‌ترین یافته این پژوهش بیانگر این موضوع بود که، مدل ساختاری گرایش به خیانت زناشویی بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش میانجی‌گرانه اعتیاد به اینترنت از برآزندگی مطلوبی برخوردار است و تمام اثر م شاهده شده در گرایش زوجین به خیانت زناشویی، ناشی از صفات تاریک شخصیت آن‌ها می‌باشد. صفات تاریک شخصیت و الگوهای روان شناختی همراه با آن نظیر فقدان همدلی، خودمحوری و گرایش به فریب و بهره‌کشی از دیگران می‌توانند تأثیر قابل توجهی بر روابط زناشویی ارجمله گرایش به خیانت زناشویی داشته باشند.

افراد دارای صفات شخصیتی تاریک، به دلیل ناتوانی در پذیرش و اجرای اصول و هنجارهای اجتماعی از آسیب‌پذیری بیشتری در برابر تجربه روابط فرا زناشویی برخودار هستند. این افراد عمدها دارای ویژگی‌های خودخواهانه بوده و بیشتری تمکن‌کر خود را بر ارضای نیازهای خود قرار می‌دهند و معمولاً نیازها و خواسته‌های همسر خود را در نظر نمی‌گیرند؛ مسئله‌ای که هم موجب افزایش گرایش آن‌ها به روابط فرا زناشویی شده و هم موجب بروز پیامدهای آسیب‌زاوی در همسر آن‌ها می‌شود. همچنین نیاز این افراد مخصوصاً زوجین دارای صفت خودشیفتگی به دریافت تحسین و توجه و نیز حس قدرت و کنترل، اغلب موجب افزایش تمایل آن‌ها به تجربه روابطی می‌شود که در آن چنین نیازهایی ارضا می‌شود. تجربه

^۱ Turan

روابط خارج از ازدواج به زوجین دارای صفات شخصیتی تاریک حس قدرت داده و همین موضوع موجب افزایش گرایش آن‌ها به تجربه چنین روابطی می‌شود. از سوی دیگر این زوجین عمدتاً دارای نقص در همدلی و برقراری روابط صمیمانه با شریک عاطفی خود هستند. این نقص و ناتوانی در برقراری روابط نزدیک با همسر موجب دوری آن‌ها از یکدیگر شده و موجب بروز نارضایتی جنسی و جدایی و طلاق عاطفی می‌شود؛ مسائلی که با افزایش گرایش به خیانت زناشویی مرتبط هستند.

به‌طورکلی و با عنایت به تمام مطالب بیان شده، باید اشاره داشت که خیانت زناشویی یکی از نگران‌کننده‌ترین چالش‌هایی است که زوج‌درمانگران و خانواده درمانگران در فعالیت‌های حرفة‌ای خود با آن مواجه می‌شوند. خیانت می‌تواند عاقب دردنگ جسمانی، روان‌شناختی، اجتماعی و شغلی قابل توجهی را برای همه طرف‌های درگیر داشته باشد. بنابراین بررسی جدی‌تر این معضل باهدف شناسایی عوامل مرتبط با آن ضرورت دارد. بر همین اساس این پژوهش نیز باهدف ارائه مدل گرایش به خیانت زناشویی بر اساس صفات تاریک شخصیت و نقش میانجی‌گرانه اعتیاد به اینترنت در زوجین شهر مشهد انجام گرفت. این پژوهش نیز مانند هر مطالعه دیگری با محدودیت‌هایی مواجه بود. نخستین محدودیت این پژوهش ناتوانی در کنترل عواملی مانند وضعیت اجتماعی اقتصادی، هوش‌بهر و وضعیت تحصیلی زوجین بود که ممکن است این محدودیت، نتایج تحقیق را دچار تهدید سازد، بنابراین پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده نسبت به کنترل این موارد اقدام شود. دومین محدودیت پژوهش ناتوانی در دسترسی مستقیم به زوجین بود. این محدودیت موجب شد پژوهشگران از روش نمونه‌گیری در دسترس به صورت مجازی استفاده نمایند، بنابراین پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی استفاده شود. از سوی دیگر با توجه به عدم تأثیرگذاری اعتیاد به اینترنت بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی و ناهم‌سو بودن آن با نتایج پژوهش‌های گذشته، پیشنهاد می‌شود در مطالعات آینده اعتیاد به اینترنت و پیامدهای آن بر زوجین بی‌شتر برسی شود. با توجه به نتایج این تحقیق مبنی بر اثرگذاری م‌ستقیم و قابل توجه ویژگی‌های تاریک شخصیت بر گرایش زوجین به خیانت زناشویی، پیشنهاد می‌شود برنامه‌ها و کارگاه‌هایی به منظور آگاهی‌بخشی و شناسایی بیشتر این ویژگی‌ها تدارک دیده شود تا بدین‌وسیله از بروز پیامدهای آسیب‌زای مرتبط با آن پیشگیری شود.

قدرتانی

پژوهشگران بر خود واجب می‌دانند از همکاری صمیمانه زوجین برای حضور در پژوهش، تشکر و قدردانی نمایند.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تعارض منافعی گزارش نمی‌شود.

منابع

امانی، احمد؛ خالق پناه، کمال و محمدی، اسرین. (۱۳۹۸). تجربه زیسته زنان آسیبدیده از روابط فرا زناشویی همسر در شهر سندنج مشاوره و روان‌درمانی خانواده، ۲(۹)، ۲۷۲-۲۵۵.

آسایش، محمدحسن؛ فرحبخش، کیومرث؛ دلاور، علی و سلیمی بجستانی، حسین. (۱۳۹۶). واکنش‌های روان-تنی و آثار جسمانی ناشی از بی‌وفایی در زنان قربانی بی‌وفایی همسر: یک مطالعه پدیدارشناسی. مجله دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، ۲۵(۸)، ۶۵۷-۶۴۱.

برهانی زاد، شبینم، و عبدی، رضا. (۱۳۹۶). نقش ابعاد مثلث تاریک شخصیت در پیش‌بینی صمیمیت و نگرش به خیانت زوجین متقاضی طلاق. اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی (اندیشه و رفتار)، ۱۱(۴۵)، ۲۶-۱۷.

بشارت، محمدعلی. (۱۳۹۲). مقیاس ارضای نیازهای بنیادین روان‌شناختی: پایابی، روایی و تحلیلی عاملی. /اندازه‌گیری تربیتی، ۱۴(۴)، ۱۶۸-۱۴۷.

بشرپور، سجاد؛ عبادی، متینه و نریمانی، محمد. (۱۴۰۰). نقش میانجی حساسیت به طرد در رابطه بین صفات تاریک شخصیت و آشفتگی زناشویی. فصلنامه مددکاری اجتماعی، ۱۰(۲)، ۱۵-۵.

پور آقا رودبرده، فاطمه؛ صبح سحر، بهناز و مشکبید حقیقی، محسن. (۱۴۰۱). ارتباط جو عاطفی خانواده، خودمهارگری و کیفیت خواب با اعتیاد به اینترنت در نوجوانان. *مجله دانشکده بهداشت و انسستیتو تحقیقات بهداشتی*. ۲۰ (۳)، ۲۹۵-۳۰۸.

جوزی، حسن؛ رمضانپور، فرزانه و بگیان کوله مرز، محمدجواد. (۱۴۰۱). الگویی ساختاری سبک‌های دل‌بستگی، سه‌گانه تاریک شخصیت، حساسیت به طرد شدن با اعتیاد به شبکه‌های اجتماعی با میانجی‌گری مهارت‌های ارتباطی در دانش آموزان. *پژوهش‌های روانشناسی اجتماعی*. ۱۲ (۴۸)، ۱۲۰-۱۴۸.

دمچلی، پرستو؛ ضرغام حاجبی، مجید و نوابی نژاد، شکوه. (۱۴۰۲). نقش واسطه‌ای خودکنترلی در رابطه بین اعتیاد به شبکه‌های مجازی اینترنتی و هیجان خواهی با طلاق عاطفی و نگرش به خیانت زناشویی در زنان دارای روابط فرا زناشویی، روانشناسی خانواده. ۱۹ (۱)، ۳۰-۴۴.

زنگنه، آذر و عارفی، مختار. (۱۴۰۱). پیش‌بینی نگرش به خیانت زناشویی بر اساس سبک‌های حل تعارض، رضایت و بخشدگی زناشویی زوجین شهر کرمانشاه. *مطالعات اسلامی ایرانی خانواده*. ۱ (۳)، ۷۷-۶۲. سرمدی، یاسمن و احمدی، خدابخش. (۱۴۰۰). میزان آسیب‌های ناشی از خیانت زناشویی زوجین. *خانواده پژوهی*. ۱۷ (۱)، ۸۱-۹۸.

شریفی ساعی، محمدحسین و آزاد ارمکی، تقی. (۱۴۰۰). عوامل شکل‌گیری خیانت زناشویی در ایران؛ مطالعه فراترکیب. *بررسی مسائل اجتماعی ایران*. ۱۲ (۲)، ۷۴-۳۳.

شفیعی، زهرا و قمرانی، امیر. (۱۳۹۶). نقش شخصیت تاریک و شکفتگی در دل‌زدگی زناشویی زوجین. *زن و جامعه (جامعه‌شناسی زنان)*. ۸ (۱)، ۹۳-۷۷.

عرب، سارا؛ ناظریه، عاطفه؛ دهقان، افسانه و حبیب‌نیا، محمدرضا. (۱۴۰۱). پیش‌بینی خیانت‌های زناشویی بر اساس سیستم‌های بازداری و فعال‌سازی رفتاری و الگوهای ارتباطی زوجین. *تعالی مشاوره و روان‌درمانی*. ۱۱ (۴۳)، ۶۵-۵۲. عزیزی، طبیه؛ امیری، حسن و افشاری نیا، کریم. (۱۴۰۱). تعیین مدل رابطه ساختاری تعارض والدین و نوجوان با بد تنظیمی هیجانی با نقش میانجی سه‌گانه تاریک شخصیت در نوجوانان. *علوم پزشکی رازی (مجله دانشگاه علوم پزشکی ایران)*. ۲۹ (۳)، ۷۰-۵۹.

علوی، سید سلمان؛ جنتی فرد، فرشته و مرآثی، محمدرضا. (۱۳۸۸). بررسی ویژگی‌های روان‌سنجدی پرسشنامه اعتیاد به اینترنت *GPIUS* در کاربران دانشجوی دانشگاه‌های شهر اصفهان در سال ۱۳۸۸. *مجازی*. ۱۱ (۱)، ۵۰-۳۸.

علی‌تبار، سید هادی؛ قنبری، سعید؛ زاده محمدی، علی و حبیبی، مجتبی. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین روابط جنسی پیش از ازدواج با نگرش به روابط فرا زناشویی. *خانواده پژوهی*. ۱۰ (۲)، ۲۶۷-۲۵۵.

عنایت غلام پور، منیره؛ عبدالله‌زاده، حسن؛ امیرشاهی، مهربانو و ثناگو، اکرم. (۱۳۹۶). ارتباط ویژگی‌های شخصیتی، الگوهای ناسازگار اولیه، خوش‌بینی و بدیهی با توجیه خیانت زناشویی در افراد متأهل. *روان پرستاری*. ۵ (۲)، ۱۴-۸.

غدیری، فرهاد؛ عبدالمحمدی، کریم؛ سینا شیخی، سینا و ابراهیم‌زاده، خوشدوی. (۱۴۰۱). پیش‌بینی اعتیاد به اینترنت بر اساس پرخا شگری، قانون‌گریزی و بیش فعالی در دانش آموزان مقطع دوم متوسطه. *دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی*. ۲۳ (۴)، ۲۵۸-۲۴۶.

قائم محمدی، سید محمدرضاء؛ رضا پور، یاسر و آریان پور، حمیدرضا. (۱۴۰۲). شناخت تجارت زیسته پدیده خیانت زناشویی با محوریت پیامدها و راهبردها در شهر یزد. *محله مطالعات ناتوانی*. ۱۳ (۱)، ۷-۱.

كمالی، سارا؛ عامری، فریده؛ خسروی، زهرا و رمضانی، محمد آرش. (۱۳۹۷). تجربه زیسته زنان از روابط فرا زناشویی همسر: یک مطالعه پدیدار شناختی. *خانواده پژوهی*. ۱۴ (۵۳)، ۱۱۲-۹۵.

محدث اردبیلی، ابوالفضل؛ رجایی، زهرا؛ نیازی، مریم و ربانی، فاطمه. (۱۴۰۰). رابطه سه‌گانه‌های تاریک شخصیت با اعتیاد جنسی در دانشجویان دختر شهر مشهد. *محله علمی پژوهان*. ۲۰ (۱)، ۵۵-۵۱.

میرز، لارنس. اس؛ گامست، گلن. سی. و گارینو، ای، جی. (۱۳۹۸). *تحلیل داده‌ها با استفاده از IBM SPSS* ترجمه ولی الله فرزاد، امید شکری، نسرین اسماعیلیان، سمانه بهزاد پور، مریم اسدی، محمد شریفی. تهران: سمت.

ها شمی نژاد، سمیه. (۱۳۹۹). نقش طرح‌واره‌های ناسازگار اولیه و صفات تاریک شخصیت در پیش‌بینی استعداد خیانت زناشویی، دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، ۳(۳۱)، ۸۴-۹۳.

یوسفی مریدانی، متین؛ فلاحیان، حسین و میکائیلی، نیلوفر. (۱۳۹۹). نقش باورهای ارتباطی، ابعاد تاریک شخصیت و اعتماد اجتماعی در نگرش به خیانت زوجین. *پیشرفت‌های نوین در روانشناسی، علوم تربیتی و آموزش‌پرورش*، ۲۶(۳)، ۱-۱۵.

یوسفی، رحیم، و پیری، فائزه. (۱۳۹۵). ویژگی‌های روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه دوجین کثیف. *مجله روان‌پزشکی و روانشناسی بالینی ایران (اندیشه و رفتار)*، ۲۲(۶۷-۷۶).

Alavi, M., Mei, T. K., & Mehrinezhad, S. A. (2018). The Dark Triad of personality and infidelity intentions: The moderating role of relationship experience. *Personality and Individual Differences*, 128, 49-54.

Altgelt, E. E., Reyes, M. A., French, J. E., Meltzer, A. L., & McNulty, J. K. (2018). Who is sexually faithful? Own and partner personality traits as predictors of infidelity. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(4), 600-614.

Ardic, K., & Ozsoy, E. (2016). Examining the relationship between the Dark Triad traits and Big Five personality dimensions. In *Proceedings of the Fifth European Academic Research Conference on Global Business, Economics,-Finance and Banking (EAR16Turkey Conference)* (p. 1614).

Asadu, N., & Egbuche, M. (2020). Effect of Marital Infidelity on the Family: A Perception Study of Ihe/Owerre in Nsukka Local Government Area of Enugu State. *Renaissance University Journal of Management and Social Sciences*, 6 (1), 21-31.

Brewer, G., & Abell, L. (2017). Machiavellianism, relationship satisfaction, and romantic relationship quality. *Europe's journal of psychology*, 13(3), 491.

Brewer, G., Guothova, A., & Tsivilis, D. (2023). "But it wasn't really cheating": Dark Triad traits and perceptions of infidelity. *Personality and Individual Differences*, 202, 111987.

Brewer, G., Hunt, D., James, G., & Abell, L. (2015). Dark Triad traits, infidelity and romantic revenge. *Personality and Individual Differences*, 83, 122-127.

Candemir Karaburç, G., & Tunç, E. (2020). Problematic Internet use, marital adjustment, couple burnout and basic psychological need satisfaction levels of married individuals. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 7(55), 1695-1721.

Chan, K. K. S., & Leung, D. C. K. (2020). The impact of child autistic symptoms on parental marital relationship: Parenting and coparenting processes as mediating mechanisms. *Autism Research*, 13(9), 1516-1526.

Chattopadhyay, S., Kumar, M., Singh, O. P., & Talukdar, P. (2020). Effect of Internet addiction on marital life. *Industrial Psychiatry Journal*, 29(2), 268-279.

Cheah, A. K., Chen, H. Y., & Muhamad Sharfudin, A. K. (2021). *The dark triad personality in predicting intention towards infidelity among married couples in Malaysia* (Doctoral dissertation, UTAR).

Czarna, A. Z., Jonason, P. K., Dufner, M., & Kossowska, M. (2016). The Dirty Dozen Scale: Validation of a Polish version and extension of the nomological net. *Frontiers in psychology*, 7, 445-460.

Demirci, M. K., & Odaci, H. (2020). The Evaluation of The Relationships Between Subjective Well-Being Level of Married Individuals, Humor Styles, Satisfaction of Basic Psychological Needs, and Marital Adjustment. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 10(58), 435-455.

Dresp, B. (2020). Internet Addiction Disorder (IAD).

George, F. R., & Short, D. (2018). The cognitive neuroscience of narcissism. *Journal of Brain Behaviour and Cognitive Sciences*, 1(6), 1-9.

- Gewirtz-Meydan, A., Estlein, R., & Finzi-Dottan, R. (2023). The relationship between narcissistic traits and attitudes toward infidelity: A dyadic analysis. *Journal of Family Psychology*.
- Gu, J., Wang, H., Xu, Y., Zhan, P., & Wang, J. L. (2023). Childhood maltreatment, basic psychological needs satisfaction, internet addiction and internalizing problems. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 86, 101533.
- Guitar, A. E., Geher, G., Kruger, D. J., Garcia, J. R., Fisher, M. L., & Fitzgerald, C. J. (2017). Defining and distinguishing sexual and emotional infidelity. *Current Psychology*, 36, 434-446.
- Jabłońska, M. R., & Zajdel, R. (2020). The Dark Triad Traits and problematic Internet use: Their structure and relations. *Polish Sociological Review*, 212(4), 477-496.
- Jonason, P. K., & Webster, G. D. (2010). The dirty dozen: a concise measure of the dark triad. *Psychological assessment*, 22(2), 420.
- Kircaburun, K., & Griffiths, M. D. (2018). The dark side of internet: Preliminary evidence for the associations of dark personality traits with specific online activities and problematic internet use. *Journal of behavioral addictions*, 7(4), 993-1003.
- Kline, R. B. (2010). Promise and pitfalls of structural equation modeling in gifted research.
- Lee, S. L., & Lim, S. X. (2021). Predicting internet addiction with the dark triad: Beyond the five-factor model. *Psychology of Popular Media*, 10(3), 362.
- Levin, R. I. (2011). *Statistics for management*. Pearson Education India.
- Lyvers, M., Salviani, A., Costan, S., & Thorberg, F. A. (2022). Alexithymia, narcissism and social anxiety in relation to social media and internet addiction symptoms. *International Journal of Psychology*, 57(5), 606-612.
- Mahmood, K., & Najeeb, Z. (2013). Personality traits, Infidelity and Marital Satisfaction among Married men and women. *International Journal of Scientific & Engineering Research*, 4(12), 386-391.
- Muris, P., Merckelbach, H., Otgaar, H., & Meijer, E. (2017). The malevolent side of human nature: A meta-analysis and critical review of the literature on the dark triad (narcissism, Machiavellianism, and psychopathy). *Perspectives on psychological science*, 12(2), 183-204.
- Navabinejad S, Rostami M, Parsakia K. (2023). The Mediating Role of Emotional Intelligence in The Relationship Between Marital Conflicts And Tendency To Marital Infidelity In Couples. *Journal of Assessment and Research in Applied Counseling*. 5(1), 1-8.
- Novak, C. J., Chang, E. C., Xu, J., Shen, J., Zheng, S., & Wang, Y. (2021). Basic psychological needs and negative affective conditions in Chinese adolescents: Does coping still matter? *Personality and Individual Differences*, 179, 110889.
- Özkul, K. (2020). Dishonesty in close relationships: the effect of the dark triad personality traits and adult attachment styles on the perceptions of infidelity.
- Paulhus, D. L., & Williams, K. M. (2002). The dark triad of personality: Narcissism, Machiavellianism, and psychopathy. *Journal of research in personality*, 36(6), 556-563.
- Poli, R. (2017). Internet addiction update: Diagnostic criteria, assessment and prevalence. *Neuropsychiatry*, 7(1), 04-08.
- Sindermann, C., Sariyska, R., Lachmann, B., Brand, M., & Montag, C. (2018). Associations between the dark triad of personality and unspecified/specific forms of Internet-use disorder. *Journal of behavioral addictions*, 7(4), 985-992.
- Szcześniak, M., & Tułecka, M. (2020). Family functioning and life satisfaction: The mediatory role of emotional intelligence. *Psychology research and behavior management*, 223-232.

- Tan, L. J., Hwong, K., & ML, C. C. (2016). A review of personality factors on infidelity. *Jurnal Psikologi Malaysia*, 30, 126-141.
- Turan, M. E., Adam, F., Kaya, A., & Yıldırım, M. (2023). The mediating role of the dark personality triad in the relationship between ostracism and social media addiction in adolescents. *Education and Information Technologies*, 1-17.
- Warach, B., Josephs, L., & Gorman, B. S. (2018). Pathways to infidelity: The roles of self-serving bias and betrayal trauma. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 44(5), 497-512.
- Weiser, D. A., & Weigel, D. J. (2017). Exploring intergenerational patterns of infidelity. *Personal Relationships*, 24(4), 933-952.
- Whatley, M. A. (2008). Attitudes toward infidelity scale. *Choices in relationships*, 19.
- Widyanto, L., & McMurran, M. (2004). The psychometric properties of the internet addiction test. *Cyberpsychology & behavior*, 7(4), 443-450.
- Young, K. S. (2009). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychology & behavior*, 1(3).
- Yuan, S., & Weiser, D. A. (2019). Relationship dissolution following marital infidelity: comparing European Americans and Asian Americans. *Marriage & Family Review*, 55(7), 631-650.
- Zhou, Y., Li, D., Jia, J., Li, X., Zhao, L., Sun, W., & Wang, Y. (2017). Interparental conflict and adolescent internet addiction: The mediating role of emotional insecurity and the moderating role of big five personality traits. *Computers in Human Behavior*, 73, 470-478.

Modeling the Tendency to Marital Infidelity Based on Dark Personality Traits and the Mediating Role of Internet Addiction

Sajjad Basharpoor¹, Seyedeh Khadijeh Amirian¹, Shayan Noori Lasaki¹, Roghayeh Khademi¹, Mohammad Zarei Nouroozi*²

Abstract

The present study was conducted with the aim of modeling the tendency to marital infidelity based on dark personality traits and the mediating role of Internet addiction. This research is practical in terms of purpose; From the point of view of the type of data, it was quantitative, and from the point of view of the implementation method, it was descriptive-correlation of the type of structural equations. The statistical population of this study was made up of all married men and women of Mashhad city in 1402, and based on the entry criteria, 312 of them were selected by convenience sampling. Data collection tools Marital Infidelity Scale (ATIS); Dark Personality Traits Questionnaire (SD-3) and Internet Addiction Test (IAT). The method of data interpretation was Pearson's correlation test and structural equations with the help of SPSS-27 and AMOS-20 software. The findings of the research showed that the proposed model has a good fit. In addition, the results showed that all the observed effect on the tendency of couples to commit marital infidelity is caused by the dark traits of the couple's personality. According to the results of this research and the effect of dark personality traits, this factor can be used in the intervention programs of counselors and family therapists in pre-marriage and post-marriage programs.

KeyWords: Marital Infidelity, Dark Personality Traits, Internet, Couples, Structural Equations.

---

¹.Professor of psychology, Faculty of Psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

². Ph.D. Candidate, Department of Psychology, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tehran, Tehran, Iran.

³. Master's student in clinical psychology, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran.

⁴. Master of Educational Sciences, Payam Noor University, Miandoab Branch, West Azarbaijan, Iran.

⁵. Master's student in psychology and education of exceptional children, Faculty of Educational Sciences and Psychology, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran. (Corresponding Author)
m.zareii.n.1997@gmail.com